

Praktičan kurs iz sirarstva

Udruženje mlekarskih organizacija – Sekcija za Srbiju – organizovalo je kurs iz sirarstva (proizvodnja tvrdih sireva) u vremenu od 5. do 25. X 1960 god. Kurs je imao za cilj da pruži osnovna teoretska i detaljna praktična znanja iz tehnologije tvrdih sireva. Kurs je držao g. Paul Ducruet, ekspert za sirarstvo u Francuskoj, koga je Organizacija FAO poslala u našu zemlju.

Na kursu su bili slušaoci iz mlekarstva u Beogradu, Kragujevcu, Skoplju, Nišu, Novom Sadu, Požarevcu, Kikindi, Vršcu, Pirotu, Šapcu, Svilajncu, Zrenjaninu, Kovinu i iz Instituta za mlekarstvo FNRJ.

Kurs je imao u osnovi praktičan karakter, što je omogućilo slušaocima da u toku više dana prate proizvodnju pojedinih sireva i da lično učestvuju u izradi istih. Međutim, praktičan rad je bio praćen i teoretskim

objašnjenjima o ulozi pojedinih tehnoloških operacija u izradi sireva.

U toku kursa izrađivane su sledeće vrste sireva: ementaler, grigjer, ejdamac, trapüst i gauda. Pre početka izrade pojedinih vrsta sira predavač je objasnio tehnologiju izrade dotičnog sira, a u toku praktične izrade – u pauzama između tehnoloških procesa – vođene su diskusije i vršene izmene iskustava. Isto tako učesnici su imali priliku da upoređuju tehnološke procese sireva i da iz toga izvuku pouke u kojoj meri i kako pojedine operacije utiču na formiranje osobina sira.

Ovo je jedan od prvih kurseva koji je održan u Srbiji za ovu vrstu sireva. Poželjno bi bilo da se slični kursevi organizuju i s našim stručnjacima, naročito tamo gde se ova vrsta sireva duže vremena proizvodi, tako da što veći broj ljudi prođe kroz njih. Ovo utoliko pre što razvoj mlekarske industrije u našoj zemlji, a naročito u NR Srbiji, zahteva i veću i bolju

Učesnici sirarskog kursa

proizvodnju sireva i proširenje asortimana.

Kurs je održan u mlekari »Mladost«. Kolektiv ove mlekare, na čelu s direktorom, zalagao se da obezbedi sve što je potrebno da kurs uspe u potpunosti.

Ing. Marija Cvetković

Novi Beograd

Institut za mlekarstvo FNRJ

Korisna međusobna poseta

Ostvarili smo jedan koristan kontakt između dva kolektiva koji je bio odista neophodan i obostrano poželjan: Mlekarske škole iz Bjelovara i Pirota. Učinili su jedan drugom posetu s prigodnim programom.

16 i 17 maja ove godine kolektiv Mlekarske škole iz Pirota bio je gost kolektiva Mlekarske škole u Bjelovaru. Raznovrstan program boravka ostavio je trajne uspomene.

Prošao je završni ispit, letnja praksa i ferijalni raspust. Započela je nova školska godina. Ubrzo je utvrđen termin da se poseta uzvрати. To je bio 6 i 7 oktobar. Goste je pozdravio di-

rektor škole i upoznao ih s programom boravka u Pirotu. Sutradan učeniци i nastavnici obeju škola obišli su neke važnije industrijske objekte u Pirotu, a zatim obližnju prirodnu hladnjaču pirotske mlekare, i novopodignutu gradsku mlekarnu koja se nalazi pri kraju školskog dvorišta. Tom prilikom su gosti vidjeli način izrade kačkavalja, jer je jedan iskusen majstor demonstrirao: parenje mase i oblikovanje. Uz to su se upoznali organizacijom praktične obuke učenička pirotske mlekarske škole. Poslije obilaska mlekare održan je program sportskih takmičenja, pa kulturni program i razmena poklona. Nakon kratkog boravka gosti su ispraćeni sa željom da se kolektivni obeju škola ponovno sretnu.

Eto na ovaj način došlo je do međusobnog kontakta između kolektiva dveju škola, koje imaju mnogo zajedničkog. Mi cenimo da je ovakova praksa veoma korisna stvar. Mi smo spremni da i nadalje činimo sve što je u našoj moći za unapređenje rada u našim školama.

Učeniци i nastavnici mlekarskih škola iz Bjelovara i Pirota

Koristim ovu priliku, da stavim predlog, koji je manje-više inspirisan našim susretom. Osim naših dveju škola treća mlekarska škola je u Kranju. Mi znamo za njenu tradiciju i iskustvo u radu, pa bismo želeli da i kolektiv Mlekarske škole u Kranju dođe u dodir s kolektivima Mlekarske škole Bjelovar i Piroto. Inicijativu bi možda trebala dati Mlekarska škola u Kranju. Za ovaj susret bi trebalo zainteresovati i neke nadležne faktore (sekcije, komore, fakultete, institute i dr.). Svakako bi dobro došla i izvesna materijalna pomoć od strane Sekcija Stručnog udruženja mlekarskih organizacija Jugoslavije.

Tom prilikom mogli bismo organizovati i neku skromniju izložbu. Na tom sastanku svakako je poželjno prisustvo pretstavnika merodavnih faktora koji bi mogli da vide i čuju što mi radimo i kakova nam je pomoć nadalje potrebna.

Za sada želim da istaknem, da će jedan ovakav susret imati vidni uticaj na upoznavanje, zbližavanje i dalje unapređenje naših mlekarskih škola. Od značaja je kada znamo da naše škole imaju veoma ozbiljne zadatke na osposobljavanju kadrova i to u najbližoj budućnosti. Ne samo to, već je takođe veoma korisno da se vidi na okupu i mnogo naših mlekarskih stručnjaka, kojom prilikom može da dođe do izmene mišljenja i iskustava.

Inž. Dragoljub Đorđević, Piroto
Mlekarska škola

IV redovna sjednica Stručnog udruženja mlekarskih organizacija Jugoslavije

18. X 1960. održana je IV sjednica Udruženja s ovim dnevnim redom: 1. izvještaj o radu između dvije sjednice, 2. reorganizacija Udruženja u vezi s novim Zakonom o udruživanju i 3. razno.

Nakon diskusije doneseni su ovi zaključci:

1. U inicijativni odbor za formiranje Poslovnog udruženja ulaze drugovi: ing. Nail Alajbegović, ing. Đorđe Butraković, Đorđe Pavlović, Lončar i Šarman. Komisija treba odmah započeti radom u Sarajevu i nakon toga podnijeti izvještaj na sljedećoj sjednici Upravnog odbora;

2. predlaže se da se sve mljekarske organizacije obavezno učlane u Saveznu industrijsku komoru;

3. Udruženje treba nastaviti radom do formiranja Poslovnog udruženja;

4. Drugovi Stjepan Leaković, ing. Moma Stambolić, Drago Vilner i Jovo Gavran posjetit će odgovorne drugove u Savezu poljopr.-šumar. komora i u Saveznoj industrijskoj Komori u vezi s obavezanim učlanjivanjem u komore i formiranjem organa za mljekarstvo pri komorama;

5. u vezi s dolaskom eksperta za sirarstvo u god. 1961. i 1962. predlaže se, da SPŠK poradi na tome, da u god. 1961. ponovno dođe kao ekspert FAO-a za sirarstvo g. Paul Ducruet;

6. poziv za učešće na Zagrebačkom velesajmu treba dostaviti Udruženju i Sekcijama.

V redovna sjednica Stručnog udruženja mlekarskih organizacija Jugoslavije - 17. i 18. XI 1960. održana je V sjednica Udruženja.

Na dnevnom redu bio je izvještaj komisije za izbor uvozne opreme, donošenje odluke i prijedlog Jugoslavenskoj investicionoj banci u vezi s uvozom opreme, izvještaj inicijativnog odbora o formiranju Poslovnog udruženja, o listu »Mljekarstvo« i dr.

Donesen je prijedlog o izboru tvrtka za uvoz strojeva za pranje, punjenje i zatvaranje boca za manji i veći kapacitet (tite Sordi Lodi, Stork

i UDEC) i zaključak da se zajednički vode pregovori sa svim uvoznicima uz učešće Udruženja, kako je to bilo već postavljeno od strane Direkcije za odobravanje investicionih zajmova.

Inicijativni odbor za formiranje Poslovnog udruženja podnio je izvještaj o svom radu i prijedlog ugovora i Pravilnika o poslovanju i organizacione šeme u dvije varijante. Predložen je naziv Udruženja: Poslovno udruženje za mljekarstvo.

Drugovi Đorđe Pavlović i ing. M. Stambolić trebaju dostaviti pročišćen tekst ugovora i pravilnika o poslovanju.

Zaključeno je da se prijedlozi teksta ugovora i pravilnik o poslovanju pretresu na sastanku mljekarskih organizacija po republikama i to po grupama. Na sastanak treba pozvati direktore i predsjednike radničkih savjeta poduzeća.

U završnoj akciji oko formiranja Udruženja osim službenika Udruženja zadužuju se drugovi Đorđe Pavlović, Drago Vilner i Mišo Đorđević.

U pogledu lista »Mljekarstvo« zaključeno je da list i nadalje izlazi i nakon likvidacije Stručnog udruženja mljekarskih organizacija Jugoslavije.

Formirana je likvidaciona komisija u koju su ušli drugovi Drago Vilner, Đorđe Pavlović i Mišo Đorđević.

Sastanak odbora Sekcije za NRS i NRH Stručnog udruženja mljekarskih organizacija Jugoslavije – 10. I o. g. održan je u Novom Sadu sastanak Odbora Sekcija za NRS i NRH.

Na dnevnom redu bilo je: donošenje odluke o formiranju zajedničkog Poslovnog udruženja, o listu »Mljekarstvo« i razno.

Na spomenutom sastanku doneseni su ovi zaključci:

1. da se formira zajedničko Poslovno udruženje;

2. u inicijativni odbor Poslovnog udruženja ulaze drugovi: Drago Vilner, Mišo Đorđević, Radovan Pavičević, predsjednici odbora i sekretari sekcija. Inicijativni odbor treba se sastati 15. I o. g.;

3. da mljekarske organizacije do 10. II o. g. dostave potpisane izjave i odobrenja radničkih savjeta o pristupu u članstvo Poslovnog udruženja;

4. nakon podnošenja zahtjeva za registraciju treba raspisati konkurs. U konkursnu komisiju ulaze drugovi: Miša Stojković, ing. Đorđe Butraković, ing. Đorđe Zonji, Jovo Gavran i Mišo Đorđević;

5. inicijativni odbor treba da se pobrine za prostorije Poslovnog udruženja (3 veće prostorije s nuzprostorijama);

6. da se nakon podnošenja završnog računa Stručnog udruženja mljekarskih organizacija Jugoslavije ustanovi da li i koliko je potrebno osigurati sredstava za njegov rad do osnutka Poslovnog udruženja;

7. da se osiguraju sredstva za izdavanje lista »Mljekarstvo« kako je prije zaključeno, a da se godišnja pretplata povisi na 720 dinara. List »Mljekarstvo« neka izađe ovaj puta kao dvobroj.

Prisutni predstavnici mljekarskih organizacija izjavili su koliko kredita mogu dati Poslovnom udruženju.

Osim toga izneseno je, da je potrebno da mljekarske organizacije daju materijalnu pomoć mljekarskim školama u Piroitu i Bjelovaru. Mljekarske organizacije trebaju imati svoje predstavnike u školskim savjetima mljekarskih škola. Buduće Poslovno udruženje morat će se baviti više nego dosad problematikom mljekarskih kadrova. Potrebna je što uža suradnja između Instituta za mljekarstvo FNRJ i mljekarskih organizacija.

Spomenuto je i pitanje novih instrumenata i izvješteno o cijenama mlijeka i mliječnih proizvoda.

Sjednica Odbora Sekcije za Hrvatsku – 31. I o. g. održana je sjednica Odbora Sekcije za Hrvatsku Stručnog udruženja mljekarskih organizacija Jugoslavije s ovim dnevnim redom:

1. utjecaj novih instrumenata i sistema raspodjele dohotka na položaj mljekarskih poduzeća;

2. finansiranje Mljekarske škole u Bjelovaru na temelju osnovnog zakona o finansiranju školstva;

3. razno.

Prisutni su razmotrili utjecaj novih instrumenata na mljekarska poduzeća. Iznesen je izvještaj sa sastanka Konzervne industrije, održanog 20. I. o. g.

Cijene mlijeku i mliječnim proizvodima uskladit će se prema novim otkupnim cijenama mlijeka na općedruštvenom sektoru, koja će iznositi 43 dinara po litri, kao i povećanim materijalnim troškovima. I otkupne cijene mlijeka od individualnih proizvođača trebat će povišiti.

U pogledu finansiranja Mljekarske škole u Bjelovaru zaključeno je, da se ona obrati na mljekarska poduzeća za pomoć. Potrebno je da se djelatnost škole proširi osnivanjem Centra za izobrazbu kadrova i dopunskim školovanjem.

U vezi sa sastankom koji će se održati kod Investicione banke u Beogradu, predložen je prioritet rekonstrukcije i novogradnja mljekara koje su podnijele zahtjev za investicioni kredit na XXXVI konkursu.

Doneseni su i zaključci kako će se finansirati Stručno udruženje do osnutka Poslovnog udruženja, o otkazu službenika i o prikupljanju podataka o otkupu, proizvodnji i prometu mlijekom i ml. proizvodima u god. 1960.

XVI Međunarodni mljekarski kongres – XVI Međunarodni mljekarski kongres održat će se od 3. do 7. IX 1962. u Kopenhagenu.

U programu kongresa obuhvaćeno je 20 tema koje će biti razmotrene u 10 sekcija i to u svakoj 2 teme. Sekcije su ove: 1. proizvodnja mlijeka, 2. konzumno mlijeko, 3. maslac, 4. sir, 5. konzerve mlijeka, 6. sladoled, 7. mljekarski strojevi, 8. kontrola i analize, 9. ekonomika i organizacija i 10. mljekarstvo u tropama.

Komiteta kongresa pozivlje zainteresirane da podnesu svoje radove. Svaki rad ne smije sadržavati više od 2000 riječi. Mora biti pisan strojem na službenom jeziku (francuskom, engleskom ili njemačkom). Kratki sadržaj (résumé) ne smije sadržavati više od 200 riječi na francuskom, engleskom ili njemačkom jeziku. Radovi i kratki sadržaj treba biti u 4 primjerka. Kratki sadržaj treba pisati na posebnom papiru za svaki od spomenutih jezika.

Nacionalni komitet Međunarodne mljekarske federacije ili druge ustanove priznate po Komitetu kongresa trebaju podnijeti najkasnije 1. juna 1961. Generalnom sekretarijatu XVI Međunarodnog mljekarskog kongresa popis naslova radova za kongres s naznakom imena i adrese autora, broja sekcije i sadržaja.

Radovi moraju predstavljati aktuelno stanje problema koji su od međunarodnog i općeg interesa, a isključivo u granicama (okviru) određenih sekcija. Radovi moraju biti odobreni po Nacionalnom komitetu Međunarodne mljekarske federacije ili po ostalim ustanovama priznatim po Komitetu kongresa i moraju se poslati tako da prispiju Generalnom sekretarijatu kongresa najkasnije 1. novembra 1961.

Troškovi učešća na kongresu su određeni.

CIJENE

Pregled cijena mlijeku i mliječnim proizvodima

(prema podacima većih konzumnih i preradbenih mljekara)
u januaru 1961.

NR	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Ma-ke- donija
Otkup. cijena mlijeku 1/d	24,5-35	25-40	30-37,5	43
Prod. cij. 1, kg/d	-	-	-	53,5*
Konzumno mlijeko	39-50	35-56	36-46	55**
Konzumno vrhnje	-	-	-	-
	-	360-400	400	600
Jogurt	55-90	80	80	68
	60-100	100	100	70
Kiselo mlijeko	68-90	-	-	-
	100	-	-	-
Maslac I kl.	720-760	720-850	-	760
	825	760-920	720-900	800
Maslac II kl.	-	600-640	-	-
	640-720	720	-	-
Trapist (mastan)	400-480	450	400-480	-
	440-520	500-560	450-530	-
Edamac	-	490-540	500-550	-
	-	580	560-620	-
Grojer	-	490-520	530-560	-
	-	530-600	600-620	-
Ementalac	-	580	600-680	-
	-	650-700	700-750	-
Kačkavalj	420-460	-	-	530
	440-520	-	-	570
Toplj. sir u kut. ¹ , bloku, crijevu kg ² . . .	450 ²	120-135 ¹	440-450 ²	-
	480	160-170	480-500	-
Mlijeko u prahu	-	450	450	-
(na malo u kut.)	-	520	-	-
Urda	-	-	-	120
	-	-	-	160

Napomena: Zaliha mliječnih proizvoda osim kazeina nema. Tendencija je porasta cijena mliječnih proizvoda u vezi s povećanjem otkupnih cijena mlijeku.

* na veliko
** na malo

Učesnici zemalja članica Međunarodne mljekarske federacije:

aktivni učesnici . . . . . Kr 300

pasivni učesnici . . . . . Kr 250

predsjednici, podpredsjednici i sekretari sekcija . . . . . Kr 150

Učesnici zemalja koje nisu članice Međunarodne mljekarske federacije:

aktivni učesnici . . . . . Kr 400

pasivni učesnici . . . . . Kr 350

predsjednici, podpredsjednici i sekretari sekcija . . . . . Kr 150

Adresa sekretarijata: R a a d h u s p l a d s e n 3, A a r h u s, D a n s k a.

Institut za mlekarstvo FNRJ (Novi Beograd, Autoput br. 3) u ime naše zemlje daje informacije i obavlja svu administraciju u vezi s održavanjem kongresa. K.

OBAVIJESTI

Firma »Westfalia« preporučuje za svoje separatore ova ulja:

1. 3,8-4,5 E/50° C Energol Hydraulic 80 proizvod firme B. P. Benzin und Petrol Ges. G. M. B. H.

2. 4-5 E/50° C ESSTIC 50 proizvod firme ESSO

3. 4-4,5 E/50° C Voltol Gleitöl II ili Shell Vitrea Oil 33 proizvod firme Shell ili Deutsche Shell A. G.

*

Uvozni pergament, koji su naručili članovi Udruženja, stići će u toku februara ove godine.

*

Oko 20. februara započet će radom Tehnička škola za odrasle u Kranju, u koju se mogu upisati kvalificirani radnici iz svih republika, ako polože prijamni ispit iz matematike i maternjeg jezika. Škola traje četiri semestra po 3 mjeseca (2 godine). Ostalo vrijeme učenici rade u poduzećima prema naučnom programu.

Uslov za upis je svršena mljekarska škola ili s uspjehom položen ispit za kvalificiranog radnika koji je tri godine kao kvalificirani radnik radio u mljekari. Nakon dvogodišnjeg školovanja absolvent dobiva naslov tehničara.

U školu u Kranju primit će se oko 20 kandidata. Troškovi opskrbe iznose 8.000 dinara mjesečno. Kandidate će škola pozvati radi polaganja prijamnog ispita 18. II.

Molbi treba priložiti izvadak iz matice rođenih, svjedodžbu o svršenoj mljekarskoj školi ili o položenom ispitu za kvalificiranog radnika i potvrdu poduzeća da je kao kvalificirani radnik radio tri godine u poduzeću, te mišljenje poduzeća o kandidatu.

KONKURS

CENTRALNOJ MLEKARI u Novom Sadu, Međunarodni Put br. 9, potrebna su 3 kvalifikovana radnika i to:

za proizvodnju sireva i kazeina
za proizvodnju maslaca, jogurta i kiselog mleka
za rad na pasterizaciji mleka

Konkurisati mogu lica koja su regulisala vojnu obavezu.

Nastup odmah ili po sporazumu!

Plata po učinku!